

Bemærkninger til forslaget

Tidligere fremsættelse

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag B 9, folketingsåret 2007-08, 1. samling (se Folketingstidende, tillæg A 1069 og 1067), som var en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 114, folketingsåret 2006-07 (se Folketingstidende, tillæg A side 6762 og 6760).

Begrundelse

EU-samarbejdet er i dag præget af en udpræget mangel på demokrati. Særlig det forhold, at Europa-Kommissionen, der har eneretten på at fremsætte forslag, ikke er folkevalgt, men derimod udpeget af de respektive regeringer, udgør et demokratisk problem. EU bliver aldrig en demokratisk instans, hvis de folkevalgte alene må behandle forslag, som er fremlagt af andre, og ikke selv kan deltage aktivt i denne proces. Nærværende forslag til lov om valg af kommissær til Kommissionen ændrer på retstilstanden, således at regeringen fratages sin ret til at udpege kommissæren, der fremefter vælges af Folketinget på linje med, hvad der bl.a. kendes fra Folketingets Ombudsmand.

Af traktatens art. 213 TEF fremgår det, at Kommissionen skal udføre sit erhverv i fuldstændig uafhængighed. Dette forhindrer, at den danske kommissær kan underlægges samme betingelser som de danske ministre, der som bekendt skal respektere ministeransvarlighedsloven. Derimod er traktaten ikke til hinder for, at Folketinget fremover inddrages ved udpegningen af Danmarks kommissær. Ideelt set ønsker forslagsstillerne, at Kommissionen omdannes til et embedsapparat i stedet for en politisk enhed, og i det mindste, at kommissærene underlægges lige så strenge krav som dem, der gælder for ministre. Særlig under hensyntagen til, at visse kommissærer gennem tiderne har haft usædvanlig vanskeligt ved at overholde de almindelige budgetmæssige, forvaltningsretlige og demokratiske spillerregler, er der al mulig grund til at skabe regler, der kan stille den enkelte kommissær individuelt til ansvar, så vedkommende ikke kan dække sig under kollegiet. Vedtagelse af nærværende forslag

medvirker til at skabe en retstilstand, hvor kommissæren står selvstændigt til ansvar. Godt nok vil de traktatbestemmelser, der er den grundlæggende årsag til problemet, ikke blive ændret; men en kommissær valgt af Folketinget vil ikke bare have et større flertal bag sig, men også nyde større politisk opbakning og føle en nærmere forpligtelse over for Folketinget til at stå i løbende kontakt med Folketinget og være formidler – naturligvis under respekt for traktatens uafhængighedsbestemmelser – mellem Folketinget og EU-systemet. Med andre ord vil kommissæren fremover – under respekt for traktatens uafhængighedsbestemmelser – være Folketingets i stedet for regeringens udsendte.

Det kan indvendes, at det ville føre til ustabilitet i Kommissionen, hvis udnævnelsen af medlemmerne skulle ske ved folketingsbeslutning, og at det således ville blive teknisk muligt at have en kommissær, der ikke støttes af regeringen. Dette synspunkt må imidlertid afvises, da kommissæren fortsat skal udpeges for en på forhånd fastsat periode, der alene kan afbrydes efter de i art. 215 og 216 TEF fastsatte bestemmelser, hvorfor det således ikke kan frygtes, at et ændret flertal i Folketinget skulle trække en tidligere valgt kommissær hjem for at erstatte vedkommende med en fra det nye folketingsflertal, da dette fortsat kun vil være muligt efter de nugældende regler om afskedigelse. Endvidere er det jo netop kommissærens opgave at være politisk uafhængig, hvorfor det hverken vil styrke Folketingets eller regeringens umiddelbare indflydelse på EU-samarbejdet, at kommissæren fremover udpeges af Folketinget. Derimod vil det styrke den folkelige legitimitet, da der således vil være et folketingsflertal bag kommissæren.

Efter forslagsstillerens opfattelse bør Kommissionen være en embedsmandsinstitution snarere end en politisk institution. De nye regler, såfremt nærværende forslag vedtages, vil føre i retning heraf, idet Folketingets partier vil være tvunget til at mødes i konsensus bag udpegningen af kommissæren. Som bekendt har Danmark ikke tradition for flertalsregerin-